22 ינואר 2017

כ״ד בטבת תשע״ז

לכבוד

ח״כ תמר זנדברג

יו״ר הוועדה המיוחדת למאבק בנגעי הסמים והאלכוהול

שלום רב,

הנדון: **יישום מיידי של עשר אסטרטגיות מוכחות למלחמה במגיפת העישון**

איגוד רופאי בריאות הציבור והחברה הרפואית למניעה ולגמילה מעישון בישראל של ההסתדרות הרפואית מברכים את הוועדה על קיום דיון מהיר בנושא: ״**8000 מתים מעישון, אפס שקלים השקעה בקמפיינים נגד עישון**״, בעקבות פנייתם של חברי הכנסת חיים ילין, יהודה גליק, עבדאללה אבו מערוף ומיקי רוזנטל. **פרופ׳ איתמר גרוטו כתב בדו״ח שר הבריאות על העישון בישראל במאי 2016: ״מערכת הבריאות נדרשת להשקיע עוד משאבים ועבודה רבה, תוך שימוש באסטרטגיות מוכחות על מנת להילחם בהצלחה במגיפת העישון, במיוחד לנוכח מאמצים הפוכים והשקעה של עשרות מיליונים מצד תעשיית הטבק״.**

מגיפת העישון גורמת למותם של כ-8,000 ישראלים בשנה, להרחבת הפערים החברתיים ולאיום חמור על בריאות הציבור. המלחמה במגיפה זו מחייבת מאמץ מתואם, המשלב צעדים המשלימים זה את זה – במניעת התחלת עישון, בסיוע למעשנים להיגמל, תוך התאמה תרבותית לאוכלוסיות שונות, במניעת חדירת מוצרי טבק חדשים ומסוכנים והגנה על אוכלוסיות רגישות כילדים ונשים בהריון מפני נזקי העישון הכפוי.

לאור זאת, אנו קוראים, בנוסף לתמיכתנו בהשקעה משמעותית בקמפיינים נגד עישון, ליישום מיידי של עשר אסטרטגיות מוכחות למלחמה במגפת העישון, המפורטות להלן:

1) **הקמת קרן למניעת עישון -** הצעת חוק בנושא שהוגשה על ידי ח״כ יעל גרמן, נדחתה על ידי ועדת השרים לענייני חקיקה ב-27.11.2016 ועקב התנגדות זו הפכה להצעה לסדר היום, שטרם נדונה בוועדה כלשהי. נייר עמדה מפורט של ההסתדרות הרפואית בעניין הצעת החוק מופיע בקישור:
http://www.ima.org.il/Ima/FormStorage/Type8/cigarettesTax112016.pdf. קרן זאת תהווה מנוף חיוני ליישום שאר הפעולות המתחייבות.
2) **הגבלת פרסום ושיווק מוצרי טבק, לרבות ברשת האינטרנט באמצעות חקיקה ראשית** – קידום הצעת חוק זו מתחייב הן מהאמנה הבינלאומית שעליה חתומה ישראל והן

מהחלטת הממשלה בשנת 2011 בעניין התוכנית הלאומית למאבק בעישון (החלטה מספר 3247 של הממשלה ה-32)[1] בפרט נדרש איסור פרסום מוצרי טבק בעיתונות המודפסת. הצעה זו נמשכה משולחן ועדת הכלכלה בכנסת הקודמת בעת הכנתה לקריאה שנייה ושלישית.

3) **השקעה בהסברה, פרסום וחינוך למניעת עישון ועידוד גמילה מעישון -** על המדינה להשקיע לפחות אותו סכום אותו משקיעות חברות הטבק (63 מיליון שקלים בשנת 2015) בקמפיינים נגד עישון, כולל ברשתות החברתיות ובהתאמה לאוכלוסיות שונות, כדוגמת גברים ערבים שכ-45% מהם מעשנים.

4) **החלת הרגולציה הקיימת על מוצרי טבק חדשים כדוגמת הסיגריה החדשה והמסוכנת של פיליפ מוריס** - מצ"ב פנייתנו בנושא זה (יחד עם האגודה למלחמה בסרטן) ליועצת המשפטית של משרד הבריאות.

5) **חקיקה ואכיפה למניעת עישון כפוי במקומות ציבוריים** - הגיע הזמן לתיקון החוק כך שייאסר העישון לחלוטין בכל מקום ציבורי, כולל ביטול חדרי עישון, וכן במקומות ציבוריים פתוחים. בפרט יש להגן על ילדים מפני חשיפתם לעישון כפוי, לדוגמא בגני שעשועים ובמכוניות. יתר על כן, יש לפקח על האכיפה, שכיום לוקה מאוד בחסר, כפי שנחשף בדיון האחרון של הוועדה.

6) **הרחבה של שירותי גמילה מעישון -** כדוגמת קו יעוץ טלפוני ושיטות חדשות לגמילה מעישון, הרחבת הטיפול התרופתי ומתן תחליפי ניקוטין בסל הבריאות גם למעשנים המקבלים הדרכה ויעוץ מרופא וגם במהלך אשפוז בבתי חולים.

7) **העלאת המס על טבק לגלגול ועל ניירות לגלגול** - בהתאם למיסוי סיגריות רגילות.

8) **יישום מלא של החלטת ממשלה משנת 2011 בעניין תוכנית לאומית למאבק בעישון, לרבות הקמת יחידה מרכזת למאבק בעישון** - החלטה זו טרם יושמה במלואה, כפי שניתן ללמוד מדוח מעקב של המרכז להעצמת האזרח ממאי 2016[2].

9) **השקעה במחקר וניטור מצב העישון בישראל ויעילות הפעולות לצמצום נזקיו.**

10) **תיקון החקיקה כך שניתן יהיה לתבוע את חברות הטבק, כפי שנעשה במדינות אחרות** - הצעת חוק בעניין זה הוגשה על ידי ח"כ יעל גרמן וח"כים נוספים (הצעת חוק להטבת נזקים והשבת עלויות טיפול רפואי בשל שימוש בטבק, התשע"ז-2017, פ/3645/17), בהתאם לפסיקת בג"ץ בעתירת קופות החולים נגד חברות הטבק (ע"א 7547/99 **מכבי**

[1] http://www.pmo.gov.il/Secretary/GovDecisions/2011/Pages/des3247.aspx (נצפה ביום 19.1.2017)
[2] http://www.ceci.org.il/sites/citizens/UserContent/files/monitorreport/Smoking.pdf (נצפה ביום 19.1.2017)

שירותי בריאות ואח' נ' דוב קבע"מ ואח') שבה נקבע כי נדרשת חקיקה נפרדת ומיוחדת לצורך השבת הנזקים הרבים שנגרמים עקב מוצרי הטבק של החברות הנתבעות.

מנכ"ל משרד הבריאות התחייב לקידום חלק מההצעדים הללו בשבועות הקרובים במכתב ששלח לכלל עובדי המשרד בתאריך 16.1.2017 בעקבות תחקיר ערוץ 2. אנו מקווים שהנהלת משרד הבריאות תפעל ליישום מיידי של כל הצעדים הללו לטובת הגנה על בריאות הציבור, וזאת בהתאם לעמדה המקצועית המוכחת והמקובלת בתחום בישראל ובעולם, לאמנה בינלאומית לפיקוח על הטבק עליה חתמה מדינת ישראל ולהחלטה קודמת של ממשלת ישראל. נדגיש כי לפי מודלים קיימים, יישום צעדים אלה יציל מאות אלפי ישראלים ממוות, עד לכדי חצי מיליון איש בארבעים השנים הקרובות.

אנו קוראים לוועדה בראשותך ולכלל חברי הכנסת לקדם את הצעדים הנזכרים בנייר זה ולעקוב אחר יישומם המיידי בהיותם נשענים על אסטרטגיות מוכחות למלחמה במגיפת העישון.

בכבוד רב,

פרופ' נדב דוידוביץ', יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל
ד"ר רחל דהן, יו"ר החברה הרפואית למניעה ולגמילה מעישון בישראל

<u>העתק</u>
ח"כ הרב יעקב ליצמן, שר הבריאות
ח"כ אלי אלאלוף, יו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות
חברי הכנסת חיים ילין, יהודה גליק, עבדאללה אבו מערוף ומיקי רוזנטל, יוזמי הדיון
חברי וחברות הכנסת החברים בוועדה
מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל משרד הבריאות
פרופ' איתמר גרוטו, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות
פרופ' ליאוניד אידלמן, יו"ר ההסתדרות הרפואית
עו"ד לאה ופנר, מזכ"ל ההסתדרות הרפואית
עו"ד חן שמילו, ראש תחום מדיניות ציבורית, ההסתדרות הרפואית
ד"ר חגי לוין, מזכיר איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל